

Dagverslag van de Netwerkdag Medicijnresten – 25 maart 2025

Op dinsdag 25 maart 2025 kwamen experts uit de zorg- en watersector samen op het RIVM in Bilthoven voor de Netwerkdag Medicijnresten, met als thema: *"Bronaankpak: voor welke stoffen en hoe?"*. Het evenement bood niet alleen inspiratie en verdieping op dit onderwerp, maar ook een waardevolle mogelijkheid om ideeën met elkaar uit te wisselen en nieuwe samenwerkingen op te starten.

In haar openingswoord benadrukte Myrthe von den Benken (dagvoorzitter) het belang van samenwerking tussen de zorg- en watersector bij het aanpakken van medicijnresten in het milieu. Eke Buis (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat; IenW) gaf aan dat het heel gewenst is dat de zorg- en watersector hierover in gesprek blijven.

Het ochtendprogramma stond in het teken van presentaties die op verschillende manieren lieten zien hoe je de impact van medicijnresten op het milieu kunt bepalen en prioriteren. Dit legde de basis voor de workshops later op de dag. Caroline Moermond (RIVM) trapte af met een presentatie over risico's, gevaren en bestaande lijsten van stoffen. Ze schetste een beeld van de huidige stoffenlijsten en hoe deze lijsten wel-of-niet behulpzaam kunnen zijn bij het prioriteren van stoffen voor bronaankpak. Vervolgens gingen Tineke Slootweg (Het Waterlaboratorium) en Thomas ter Laak (KWR) in op respectievelijk de relevantie van geneesmiddelen voor drinkwaterproductie en PMT-criteria voor prioritering. Caterina Zillien (Radboud Universiteit) sloot af met een presentatie over stoffen met een risico voor water-organismen. In elke presentatie werd een lijst van ongeveer 10 stoffen gepresenteerd die bij de workshops verder besproken werden.

Na een korte pauze gingen de deelnemers aan de slag in interactieve workshops, onder begeleiding van degenen die gepresenteerd hadden en een deskundige uit de zorgsector. In vier verschillende workshops (één per prioriteringsmethode) werden de lijsten van stoffen en stofgroepen besproken, en gezamenlijk werden per workshop 2 à 3 stoffen geselecteerd. De uitkomst van deze ochtend was een lijst van 12 stoffen waarvoor een bronaankpak mogelijk zinvol zou zijn om milieubelasting te verminderen.

Het middagprogramma opende met twee presentaties. Eke Buis (ministerie van IenW) presenteerde de voortgang rond de Ketenaankpak Medicijnresten uit Water, waarbij samenwerking tussen verschillende stakeholders centraal staat. Daarna gaf Emma Witteveen (RIVM) inzicht in het werk van RIVM aan een afweegkader voor duurzamere geneesmiddelen, waarbij niet alleen risico's voor het watersysteem maar ook andere milieufactoren een rol spelen. Dit is een belangrijk instrument voor het stimuleren van duurzaam beleid binnen de zorgsector.

Daarna startten nieuwe workshops waarin voor de eerder geprioriteerde stoffen werd uitgewerkt hoe een effectieve bronaankpak er voor deze stoffen uit zou moeten zien. Iedere groep kreeg drie van de geselecteerde stoffen toegewezen en werkte uit welke stappen nodig zijn om voor die stoffen bronmaatregelen te implementeren, maar ook welke limitaties daaraan verbonden zijn. Het bleek niet voor alle geselecteerde stoffen mogelijk om specifieke bronmaatregelen te definiëren. De uitkomsten van deze sessies, maar ook de ontwerp-strategieën die gebruikt werden, vormden een waardevolle eerste aanzet voor het inrichten van een bronaankpak.

Na een korte pauze verzamelden alle deelnemers zich weer voor de plenaire afsluiting. De moderators presenteerden de bevindingen uit de workshops, met als uitkomst een eerste lijst van stoffen en bijbehorende ideeën voor bronmaatregelen die specifiek gericht zijn op de haalbaarheid en effectiviteit. Deze lijst zal door het RIVM binnen het onlangs gestarte PREWAPHARM project verder worden uitgewerkt, waarbij de specifieke maatregelen dan ook een plaats krijgen binnen de

Ketenaanpak Medicijnresten uit Water. Eke Buis (IenW) sloot de dag af met een korte samenvatting en benadrukte het belang van de interdisciplinaire samenwerking, alsook van de resultaten van deze dag, als input voor verdere vervolgstappen binnen het beleid en de praktijk.

De netwerkdag eindigde met een informele netwerkborrel, waar verder werd gediscussieerd, ideeën werden uitgewisseld en nieuwe connecties werden gelegd.

We kijken terug op een geslaagde dag vol verrassende inspiratie, kennisuitwisseling en nieuwe samenwerkingen.